

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 17/6/2025

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

Açık kaynaklarda yer alan haberlere göre Hatay’da deprem sonrası yapılan hızlı yeniden yapılaşmanın kent kimliğini yok ettiği, mahalle kültüründen uzaklaştırdığı ve tek tip estetiklerle rant odaklı bir vizyona hizmet ettiği konusunda soru işaretleri söz konusudur. Yalnızca birkaç bina türünden oluşan yapılaşmanın Antakya’nın “eski kimliğini” ortadan kaldırdığı, konteyner kent uygulamalarının geçiş süresi boyunca yeterli planlama yapılmadan kalıcı yapılara geçildiği ve TOKİ eliyle yapılan inşaatlarda “imalat ve işçilik hataları” yaşandığı vurgulanmaktadır. Bu durum hem mekânsal hafızanın silinmesi açısından hem de yurttaşların aidiyet duygusunun zedelenmesi açısından ciddi endişeler barındırmaktadır. Afet sonrası yeniden yapılanmada kültürel, estetik ve toplumsal boyutların korunarak planlı yaklaşımın benimsenmemesi, gelecekte kalıcı ve kimlikli kent oluşumunu tehdit etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Hatay’da deprem sonrası yapılan hızlı yeniden yapılaşma sürecinde, şehir kimliği ve mahalle kültürü korunarak nasıl planlama yapılmıştır? Bu hususta Bakanlığınızın benimsediği ilke ve kriterler nelerdir?
2. Konteyner kentler yerine hızla kalıcı TOKİ yapıları hayata geçirilirken, yapılan imar ve kentsel dönüşüm planlaması hangi aşamalar üzerinden nasıl gerçekleştirilmiştir? Bu süreçte alternatif yapılaşma modelleri (örneğin yatay mimari, doku koruma) değerlendirilmiş midir?
3. TOKİ eliyle inşa edilen binalarda “imalat ve işçilik hataları” olduğu iddiaları gerçekse, bu konuda Bakanlığınız tarafından yürütülen denetim, kalite kontrol veya yapı kullanma izinleri ile ilgili mekanizmalar nelerdir? Bu yöntemler yeterli görülmekte midir?

4. Afet sonrası yeniden yapılandırma sürecinde, yapıların min. zemin + 4-5 kat gibi sınırlamalar konusunda Cumhurbaşkanlığı tarafından ilan edilen ilkelerin uygulanabilirliği nasıl ölçülmüştür? Projeler pratikte bu sınırı aşıyor mu?
5. Söz konusu yapılaşma sürecinde şehirliye ait haklar (örneğin kira, kullanım hakkı, mahremiyet, erişim) korunmuş mudur? Bu konuda herhangi bir hak mağduriyeti yaşanmışsa, Bakanlığınız ne gibi önlemler almıştır?
6. Hatay'da 187 bin konut hedefi doğrultusunda gerçekleştirilen hızlı üretimin "planlama/sürdürülebilirlik/yerel değerler" açısından benzer bir süreç Türkiye'nin diğer afet bölgeleri için örnek oluşturacak mıdır?
7. Afet sonrası yeni yapılaşma sürecinde yerel halkın, meslek odalarının, akademik kurumların planlama süreçlerine katılımı ne düzeyde sağlanmıştır? Bu katılım toplantı tutanakları ve raporlarla belgelenmiş midir?
8. Geleceğe dönük afet risk yönetimi çerçevesinde, yapılan bu yapılaşma afet öncesi şehirlerin kimlikli dokusunu muhafaza edecek bir model sunmakta mıdır? Bakanlığınızca yürütülen "yedek şehir dokusu analizi" ya da "afet sonrası şehir kimliği koruma stratejisi" var mıdır?